

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-00388/2023-ERU
Č. j. 00388-4/2023-ERU

V Ostravě dne 7. února 2023

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle ust. § 23b odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, ve společném správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-00388/2023-ERU s obviněným z přestupků, kterým je

společnost **Moravská plynárenská s.r.o.**,
se sídlem Příkop 843/4, Zábřovice, 602 00 Brno, IČO: 050 99 951,

práv. zast. [redacted], advokátem, [redacted]
se sídlem [redacted], ev. č. [redacted],

ve věci podezření ze spáchání 12 přestupků podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2019, přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 26. června 2022 (dále společně všechna znění jen jako „energetický zákon“), a přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. ledna 2023 (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupků, společnost Moravská plynárenská s.r.o., se sídlem Příkop 843/4, Zábřovice, 602 00 Brno, IČO: 050 99 951 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání 12 přestupků podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona**, kterých se dopustil tím, že jakožto držitel licence č. 141634014 na obchod s elektřinou a licence č. 241634015 na obchod s plynem v rozporu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona nejpozději dne

- i. 10. ledna 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 28. srpna 2017 zákazníkovi [redacted] pro jeho odběrné místo EAN [redacted] dodávku elektřiny za období od 11. října 2017 do 31. prosince 2017,
- ii. 11. ledna 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 8. listopadu 2017 zákazníkovi [redacted] pro jeho odběrné místo EAN [redacted] dodávku elektřiny za období od 15. července 2017 do 9. ledna 2018,
- iii. 29. května 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 5. března 2018 zákazníkovi [redacted] pro jeho odběrné místo EAN [redacted] dodávku elektřiny za období od 1. května 2018 do 28. května 2018,
- iv. 6. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne 5. července 2017 zákaznici [redacted] pro její odběrné místo EIC [redacted] dodávku plynu za období od 1. ledna 2018 do 2. června 2018,

- v. 6. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne 12. července 2017 zákazníkovi [REDACTED] pro jeho odběrné místo EIC [REDACTED] dodávku plynu za období od 31. července 2017 do 4. června 2018,
- vi. 10. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 28. března 2017 zákazníkovi [REDACTED] pro jeho odběrné místo EAN [REDACTED] dodávku elektřiny za období od 1. července 2017 do 6. června 2018,
- vii. 10. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne 18. května 2017 zákazníkovi [REDACTED] pro jeho odběrné místo EIC [REDACTED] dodávku plynu za období od 8. listopadu 2017 do 5. června 2018,
- viii. 10. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne 26. března 2018 zákaznici [REDACTED] pro její odběrné místo EIC [REDACTED] dodávku plynu za období od 13. dubna 2018 do 5. června 2018,
- ix. 10. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne 22. srpna 2017 zákazníkovi [REDACTED] pro jeho odběrné místo EIC [REDACTED] dodávku plynu za období od 15. června 2017 do 6. června 2018,
- x. 11. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 29. srpna 2017 zákazníkovi [REDACTED] pro jeho odběrné místo EAN [REDACTED] dodávku elektřiny za období od 1. prosince 2017 do 7. června 2018,
- xi. 11. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne 13. prosince 2016 zákazníkovi [REDACTED] pro jeho odběrné místo EIC [REDACTED] dodávku plynu za období od 12. června 2017 do 8. června 2018,
- xii. 17. června 2019 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne 19. července 2017 zákaznici [REDACTED] pro její odběrné místo EIC [REDACTED] dodávku plynu za období od 5. srpna 2017 do 13. června 2018.

II.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, kterého se dopustil tím, jakožto držitel licence č. 241634015 na obchod s plynem v rozporu s ust. § 61 odst. 2 písm. h) energetického zákona nedodržel stanovenou kvalitu dodávek a služeb, když nedodržel standard lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu podle ust. § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 545/2006 Sb., o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb v plynárenství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb“), neboť nezaslal do 15 kalendářních dnů ode dne doručení reklamace, tj. nejpozději dne 3. února 2022, zákazníkovi [REDACTED], odběrné místo EIC [REDACTED], písemně vyřízení reklamace na nevrácení zaplaceného přeplatku, doručené účastníkovi řízení dne 19. ledna 2022.

III.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 4 odst. 1 věty první téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku, když spotřebitelce [REDACTED], odběrné místo EIC [REDACTED], dne 31. srpna 2021 prostřednictvím dopisu zaslal informaci, že s účinností od 3. října 2021 mění pro její odběrné místo plynu stávající energetický produkt na produkt [REDACTED] (cena za odebraný plyn ve výši 1 299 Kč/MWh bez DPH) a poučil ji o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu i přes to, že daná spotřebitelka měla s účastníkem řízení uzavřen Dodatek ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne 1. srpna 2020, kterým měla v rámci produktové řady „[REDACTED]“ sjednanu pevnou cenu za odebraný plyn ve výši 680 Kč/MWh do 1. srpna 2023, čímž

účastník řízení postupoval v rozporu s požadavky odborné péče a zároveň tímto svým jednáním mohl podstatně narušit ekonomické chování uvedené spotřebitelky, kterou vystavil zdánlivé volbě mezi odběrem plynu za vyšší cenu nebo ukončením smluvního závazku.

IV.

Podle ust. § 91 odst. 14 písm. b) energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání 12 přestupků podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ukládá **úhrnná pokuta ve výši**

240 000 Kč (slovy: dvě stě čtyřicet tisíc korun českých),

kteřá je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 54621.

Odůvodnění

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] V rámci šetření Energetického regulačního úřadu (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“) provedeného pod sp. zn. 07045/2020-ERU bylo zjištěno, že účastník řízení ve vztahu k některým svým zákazníkům (12 odběrných míst) mohl svým jednáním porušit povinnost uloženou mu ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona.
- [2] V rámci šetření ERÚ provedeného pod sp. zn. 07692/2021-ERU bylo zjištěno, že účastník řízení ve vztahu ke spotřebitelce [REDAKCE] mohl porušit ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.
- [3] V rámci šetření ERÚ provedeného pod sp. zn. 03372/2022-ERU bylo zjištěno, že se účastník řízení mohl dopustit porušení ust. § 61 odst. 2 písm. h) energetického zákona tím, že v případě zákazníka [REDAKCE] nedodržel stanovenou kvalitu dodávek a služeb.

II. Průběh správního řízení

Správní řízení sp. zn. OSR-06959/2021-ERU

- [4] Dne 20. srpna 2021 vložil správní orgán do správního spisu sp. zn. OSR-06959/2021-ERU spisy šetření sp. zn. 07045/2020-ERU a sp. zn. 07937/2020-ERU, o čemž vyhotovil téhož dne Záznam o vložení do spisu, č. j. 06959-2/2021-ERU.
- [5] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil ERÚ podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na ust. § 46 správního řádu s účastníkem řízení společně správní řízení sp. zn. OSR-06959/2021-ERU z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 23. srpna 2021, č. j. 06959-4/2021-ERU, bylo účastníku řízení doručeno téhož dne. Prostřednictvím oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení současně poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání ve smyslu ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv.
- [6] Dne 24. srpna 2021 vložil správní orgán do správního spisu sp. zn. OSR-06959/2021-ERU e-mailovou zprávu účastníka řízení ze dne 23. srpna 2021 ve věci žádosti o zaslání přílohy (tabulky) oznámení o zahájení správního řízení ve formátu „xlsx“, o čemž vyhotovil téhož dne Záznam o vložení do spisu, č. j. 06959-5/2021-ERU.

- [7] Dne 24. srpna 2021 zaslal správní orgán účastníkovi řízení přípis s přílohou (tabulkou) oznámení o zahájení správního řízení v požadovaném formátu „xlsx“, č. j. 06959-6/2021-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen téhož dne.
- [8] Dne 10. října 2021 byl ERÚ do datové schránky doručen přípis účastníka řízení označený jako „Vyjádření účastníka řízení k oznámení o zahájení správního řízení č. j. 06959-4/2020-ERU“, č. j. 06959-7/2021-ERU a č. j. 06959-8/2021-ERU, v rámci kterého se účastník řízení vyjádřil a doložil kopie faktur (vyúčtování), konkrétně fakturu č. [REDAKCE], a dále tabulku ve formátu „xlsx“ a „pdf“ doplněnou o údaje k chybějícím vyúčtováním (číslo faktury, datum vystavení faktury a fakturovaná částka).
- [9] Dne 9. listopadu 2021 zaslal správní orgán účastníku řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit majetkové poměry, č. j. 06959-9/2021-ERU, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne. Správní orgán účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit majetkové poměry. Současně účastníka řízení vyrozuměl o tom, co tvoří podklady pro rozhodnutí ve věci. Na Vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí účastník řízení nereagoval.
- [10] Dne 26. listopadu 2021 zaslal správní orgán zástupci účastníka řízení přípis nazvaný jako „Výzva k doložení podkladů a informací“, č. j. 06959-10/2021-ERU, kterým správní orgán účastníka řízení vyzval k doložení kopie dokladu k odběrnému místu EIC [REDAKCE] zákaznice [REDAKCE].
- [11] Dne 30. listopadu 2021 byl ERÚ do datové schránky doručen přípis účastníka řízení označený jako „Doplnění listin“, č. j. 06959-11/2021-ERU, v rámci kterého účastník řízení doložil dobropis č. [REDAKCE] (jednalo se o vystavení bonusu pro nového zákazníka [REDAKCE]).
- [12] Dne 9. prosince 2021 vydal správní orgán rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU (doručené účastníkovi řízení téhož dne), kterým byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona (výrok I. rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU) a pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) téhož zákona (výrok II. rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU), a byla mu uložena úhrnná pokuta ve výši 100 000 Kč (výrok III. rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU) a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč (výrok IV. rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU). Dne 23. prosince 2021 podal účastník řízení včasný rozklad pouze proti výrokům II. a III. uvedeného rozhodnutí. Proti výrokům I. a IV. účastník řízení rozklad nepodal, tudíž tyto výroky nabyly právní moci uplynutím 15. denní lhůty pro podání odvolání, tj. 28. prosince 2021.
- [13] Dne 22. listopadu 2022 rozhodla Rada Energetického regulačního úřadu rozhodnutím č. j. 06959-17/2021-ERU o zrušení výroku II. a III. prvostupňového rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU a o vrácení věci v této části k novému projednání. Rada v rozhodnutí o rozkladu mj. uvedla, že jednotný záměr u pokračujícího přestupku lze na základě komplexního hodnocení vyvozovat z určitých vnějších znaků jednání účastníka řízení, např. pokud se jedná o zjevně rozšířenou praxi účastníka řízení neprovádět vyúčtování dodávky elektřiny či plynu v rozporu se smluvními podmínkami i standardní dobou zúčtovacího období. V posuzovaném případě se jednalo toliko o 12 dílčích útoků, kdy z takto omezeného množství lze těžko bez dalšího usuzovat na zavedenou praxi účastníka řízení. Rada v rozhodnutí o rozkladu dále uvedla, že odůvodnění obsažené v prvostupňovém rozhodnutí je nedostatečné v otázce určení dne, ve kterém mělo dojít ke spáchání pokračujícího přestupku, potažmo samostatných přestupků, a to jak z pohledu skutkových zjištění, tak i navazujícího právního hodnocení. Podle Rady je jednoznačné určení dne, kdy byl účastník řízení nejpozději povinen vystavit vyúčtování, a v návaznosti na to i den, kdy došlo ke spáchání přestupku

(přestupků) zásadní jednak z pohledu posouzení naplnění skutkové podstaty přestupku, a dále také z pohledu posouzení možného zániku odpovědnosti z důvodu uplynutí promlčecí doby. Dále Rada v rozhodnutí podotkla, že předmět řízení byl v oznámení o zahájení správního řízení vymezen jako pokračující přestupek spáchaný 36 dílčími útoky, avšak v prvostupňovém rozhodnutí se rozhodovalo pouze o vině za pokračující přestupek spáchaný 12 dílčími útoky, kdy není jasné, jak se zbylými dílčími útoky správní orgán naložil.

[14] Dne 6. ledna 2023 byl do správního spisu sp. zn. OSR-06959/2021-ERU vložen Záznam o vedení společného řízení, č. j. 06959-18/2021-ERU.

Správní řízení sp. zn. OSR-00161/2023-ERU

[15] Dne 4. ledna 2023 vložil správní orgán do správního spisu sp. zn. OSR-00161/2023-ERU spisy šetření sp. zn. 07692/2021-ERU a sp. zn. 03372/2022-ERU, o čemž vyhotovil téhož dne Záznam o vložení do spisu, č. j. 00161-2/2023-ERU.

[16] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil správní orgán podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 46 správního řádu s účastníkem řízení správní řízení sp. zn. OSR-00161/2023-ERU z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 4. ledna 2023, č. j. 00161-3/2023-ERU, bylo účastníku řízení doručeno téhož dne. Prostřednictvím oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení současně poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání ve smyslu ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.

[17] Dne 6. ledna 2023 byl do správního spisu sp. zn. OSR-00161/2023-ERU vložen Záznam o vedení společného řízení, č. j. 00161-4/2023-ERU.

Společné řízení sp. zn. OSR-00388/2023-ERU

[18] Usnesením ze dne 6. ledna 2023, č. j. 00388-1/2023-ERU, bylo rozhodnuto o spojení správních řízení sp. zn. OSR-06959/2021-ERU a sp. zn. OSR-00161/2023-ERU vedených s účastníkem řízení a o vedení společného řízení sp. zn. OSR-00388/2023-ERU, o čemž byl účastník řízení rovněž dne 6. ledna 2023 vyrozuměn přípisem č. j. 00388-2/2023-ERU. Zároveň byl vyrozuměn o změně právní kvalifikace a upřesnění předmětu řízení a o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit aktuální majetkové poměry do 10 kalendářních dnů ode dne doručení uvedeného přípisu.

[19] Dne 6. ledna 2023 byl správnímu orgánu do datové schránky doručen přípis účastníka řízení č. j. 00388-3/2023-ERU ze dne 4. ledna 2023, v rámci kterého se účastník řízení vyjádřil k řízení ve věci zákaznice [REDAKCE] a [REDAKCE] a doložil v případě zákaznice [REDAKCE] [REDAKCE] fakturu č. [REDAKCE] a v případě [REDAKCE] výpis z bankovního účtu o vrácení přeplatku z vyúčtování č. [REDAKCE] na účet uvedeného zákazníka.

[20] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

[21] Účastník řízení je právnickou osobou – obchodní společností, a to konkrétně společností s ručením omezeným, která vznikla dne 20. května 2016 a je zapsaná ve Veřejném rejstříku vedeném u Krajského soudu v Brně oddíl 93589, vložka C, s předmětem podnikání Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, Obchod s elektřinou a Obchod s plynem.

- [22] Účastník řízení je držitelem licence na obchod s elektřinou č. 141634014 a licence na obchod s plynem č. 241634015, v obou případech se zahájením licencované činnosti ode dne 9. srpna 2016.

III. I. Spis šetření sp. zn. 07045/2020-ERU – zákazníci uvedení ve výroku I.

Odběrné místo EAN [REDACTED] – [REDACTED]

- [23] Dne 28. srpna 2017 uzavřel zákazník [REDACTED] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDACTED] pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EAN [REDACTED].

- [24] Společnost OTE, a.s., se sídlem Sokolovská 192/79, Karlín, 186 00 Praha 8, IČO: 264 63 318 (dále jen „operátor trhu“), poskytla na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby elektřiny (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 11. října 2017 do 31. prosince 2017 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 10. ledna 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

Odběrné místo EAN [REDACTED] – *zákazník* [REDACTED]

- [25] Dne 8. listopadu 2017 uzavřel zákazník [REDACTED] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDACTED] na dobu 3 roky pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EAN [REDACTED].

- [26] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby elektřiny (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 15. července 2017 do 9. ledna 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 11. ledna 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

- [27] Dne 12. dubna 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny, řádná fakturace daňový doklad č. [REDACTED], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 34 113 Kč, se splatností dne 26. dubna 2019 za období od 1. prosince 2017 do 14. června 2018.

Odběrné místo EAN [REDACTED] – *zákazník* [REDACTED]

- [28] Dne 5. března 2018 uzavřel zákazník [REDACTED] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDACTED] na dobu 5 let pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EAN [REDACTED].

- [29] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby elektřiny (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 1. května 2018 do 28. května 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 29. května 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

- [30] Dne 14. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny, řádná fakturace daňový doklad č. [REDAKCE], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 1 057 Kč, se splatností dne 28. července 2019 za období od 1. května 2018 do 4. června 2019.

Odběrné místo EIC [REDAKCE] – zákaznice [REDAKCE]

- [31] Dne 5. července 2017 uzavřela zákaznice [REDAKCE] (dále jen v této části „zákaznice“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDAKCE] na dobu 3 roky pro odběrné místo na adrese [REDAKCE], EIC [REDAKCE].

- [32] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákaznici. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 1. ledna 2018 do 2. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 6. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

- [33] Dne 17. června 2019 vystavil účastník řízení zákaznici fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu, řádná fakturace daňový doklad č. [REDAKCE], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 5 398 Kč, se splatností dne 1. července 2019 za období od 1. ledna 2018 do 3. června 2019.

Odběrné místo EIC [REDAKCE] – zákazník [REDAKCE]

- [34] Dne 12. července 2017 uzavřel zákazník [REDAKCE] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDAKCE] na dobu 5 let pro odběrné místo na adrese [REDAKCE], EIC [REDAKCE].

- [35] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 31. července 2017 do 4. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 6. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

- [36] Dne 13. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu, řádná fakturace daňový doklad č. [REDAKCE], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 6 015 Kč, se splatností dne 27. června 2019 za období od 31. července 2017 do 7. června 2019.

Odběrné místo EAN [REDAKCE] – zákazník [REDAKCE]

- [37] Dne 28. března 2017 uzavřel zákazník [REDAKCE] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE] na dobu 3 roky pro odběrné místo na adrese [REDAKCE], EAN [REDAKCE].

- [38] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby elektřiny (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 1. července 2017 do 6. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 8. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

[39] Dne 14. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny, řádná fakturace daňový doklad č. [REDACTED], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 9 733 Kč, se splatností dne 28. června za období od 30. června 2017 do 10. června 2019.

Odběrné místo EIC [REDACTED] – zákazník [REDACTED]

[40] Dne 18. května 2017 uzavřel zákazník [REDACTED] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDACTED], na dobu 3 roky pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EIC [REDACTED].

[41] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 8. listopadu 2017 do 5. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 9. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

[42] Dne 17. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu, řádná fakturace daňový doklad č. [REDACTED], kterou byl vyfakturován nedoplatek ve výši 6 302 Kč, se splatností dne 1. července 2019 za období od 8. listopadu 2017 do 5. června 2019.

Odběrné místo EIC [REDACTED] – zákaznice [REDACTED]

[43] Dne 26. března 2018 uzavřela zákaznice [REDACTED] (dále jen v této části „zákaznice“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDACTED], na dobu 5 let pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EIC [REDACTED].

[44] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákaznici. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 13. dubna 2018 do 5. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 9. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

[45] Dne 13. června 2019 vystavil účastník řízení zákaznici fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu, řádná fakturace daňový doklad č. [REDACTED], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 6 474 Kč, se splatností dne 27. června 2019 za období od 13. dubna 2018 do 4. června 2019.

Odběrné místo EIC [REDACTED] – zákazník [REDACTED]

[46] Dne 22. srpna 2017 uzavřel zákazník [REDACTED] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDACTED], na dobu 5 let pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EIC [REDACTED].

[47] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 15. června 2017 do 6. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 9. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich

přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

- [48] Dne 4. července 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu, řádná fakturace daňový doklad č. [REDACTED], kterou byl vyfakturován nedoplatek ve výši 11 198 Kč, se splatností dne 18. července 2019 za období od 15. června 2017 do 11. června 2019.

Odběrné místo EAN [REDACTED] – zákazník [REDACTED]

- [49] Dne 29. srpna 2017 uzavřel zákazník [REDACTED] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDACTED] na dobu neurčitou pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EAN [REDACTED].

- [50] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby elektřiny (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 1. prosince 2017 do 7. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 11. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

- [51] Dne 14. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny, řádná fakturace daňový doklad č. [REDACTED], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 7 100 Kč, se splatností dne 28. června 2019 za období od 1. prosince 2017 do 6. června 2019.

Odběrné místo EIC [REDACTED] – zákazník [REDACTED]

- [52] Dne 13. prosince 2016 uzavřel zákazník [REDACTED] (dále jen v této části „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDACTED] na dobu 3 roky pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EIC [REDACTED].

- [53] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu (odečty) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákazníkovi. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 12. června 2017 do 8. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 11. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníku řízení.

- [54] Dne 18. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu, řádná fakturace daňový doklad č. [REDACTED], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 26 393 Kč, se splatností dne 2. července 2019 za období od 12. června 2017 do 10. června 2019.

Odběrné místo EIC [REDACTED] – zákaznice [REDACTED]

- [55] Dne 19. července 2017 uzavřela zákaznice [REDACTED] (dále jen v této části „zákaznice“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDACTED] na dobu 5 let pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EIC [REDACTED].

- [56] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založeno pod č. j. 07045-7/2020-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu (odečty)

k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákaznici. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 5. srpna 2017 do 13. června 2018 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 16. června 2018. Ve svém vyjádření ze dne 14. srpna 2020 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí do informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny v tomto informačním systému účastníkovi řízení.

- [57] Dne 19. června 2019 vystavil účastník řízení zákaznici fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu, řádná fakturace daňový doklad č. [REDAKCE], kterou byl vyfakturován nedoplatek ve výši 4 472 Kč, se splatností dne 3. července 2019 za období od 5. srpna 2017 do 5. června 2019.
- [58] Správní orgán na závěr skutkového stavu uvádí, že ze Všeobecných obchodních podmínek účastníka řízení (dále jen „VOP“) konkrétně z článku VII. „CENOVÉ A PLATEBNÍ PODMÍNKY“ vyplývá, že: „*Dodavatel pravidelně provádí vyhodnocení dodávky komodity a její vyúčtování po uplynutí fakturačního období. Délka fakturačního období činí zpravidla 12 měsíců, tj. doba mezi pravidelnými odečty.*“.

III. II. Spis šetření sp. zn. 03372/2022-ERU – zákazník [REDAKCE]

- [59] Dne 31. října 2021 vystavil účastník řízení zákazníkovi [REDAKCE] (dále jen v této části „zákazník“) fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu, konečná fakturace daňový doklad č. [REDAKCE], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 11 859 Kč, se splatností dne 14. listopadu 2021 za období od 13. března 2021 do 2. října 2021.
- [60] Uvedené vyúčtování dodávky plynu zákazník u účastníka řízení reklamoval prostřednictvím datové zprávy ze dne 19. ledna 2022, kdy důvodem reklamace bylo nevrácení přeplatku. Reklamaci vyúčtování účastník řízení přijal dne 19. ledna 2022 (ID zprávy: [REDAKCE]).
- [61] Dne 22. února 2022 zaslal účastník řízení na bankovní účet zákazníka přeplatek ve výši 11 859 Kč, který zákazník obdržel dne 23. února 2022.

III. III. Spis šetření sp. zn. 07692/2021-ERU – zákaznice [REDAKCE]

- [62] Dne 1. srpna 2020 uzavřela zákaznice [REDAKCE] (dále jen v této části „zákaznice“) s účastníkem řízení Dodatek ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu (dále jen „dodatek“) pro odběrné místo na adrese [REDAKCE], EIC [REDAKCE]. Dodatek byl sjednán na dobu určitou do 1. srpna 2023 s možností automatického prodloužení vždy o 3 roky. Z předmětného dodatku mj. vyplývá, že v rámci produktové řady „[REDAKCE]“ byla sjednána cena za dodávku plynu ve výši 680 Kč/MWh a stálý měsíční plat ve výši 99 Kč.
- [63] Ve VOP platných a účinných od 1. listopadu 2019 je v článku VII. „CENOVÉ A PLATEBNÍ PODMÍNKY“ konkrétně v bodu 1. a 5. je zakotveno, že cena za plyn je vydávána v ceníku účastníka řízení platném v době plnění a konkrétní cena bude stanovena na základě smluvené produktové řady a dále, že změny cen je účastník řízení oprávněn provádět v souladu se zněním VOP. Článek X. „ZMĚNY CENA A VOP“ bod 1. zakotvuje ujednání, že účastník řízení je oprávněn stanovit svým oznámením zvýšení ceny a/nebo změny jiných smluvních podmínek. V článku I. „ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ“ je mj. uvedeno, že ust. ve smlouvě mají přednost před ust. VOP, jsou-li tyto v rozporu.
- [64] Dne 31. srpna 2021 zaslal účastník řízení zákaznici prostřednictvím dopisu informaci, že s účinností od 3. října 2021 mění pro její odběrné místo plynu stávající energetický produkt na produkt [REDAKCE] a současně ji poučil o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ve smyslu ust. § 11a odst. 5 energetického zákona. Z ceníku zemního plynu [REDAKCE] pro kategorii domácnost a maloodběratel platného od 1. září 2021 vyplývá, že cena za odebraný zemní plyn pro všechna pásma roční spotřeby činí 1 299 Kč/MWh bez DPH.

- [65] Účastník řízení v rámci přípisu ze dne 4. ledna 2023 mj. doložil vystavenou fakturu za sdružené služby dodávky plynu, konečné vyúčtování daňový doklad č. ██████████, kterou zákazníci vyúčtoval dodávku plynu za období od 7. srpna 2021 do 19. listopadu 2021 za cenu sjednanou v dodatku ve výši 680 Kč/MWh.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [66] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [67] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [68] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky, energetický zákon a zákon o ochraně spotřebitele. Všechny jmenované zákony byly novelizovány v mezidobí od spáchání vytýkaných jednání účastníkem řízení.
- [69] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal ust. uvedených zákonů a jejich novelizovaných znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupků. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy byla spáchána.

IV. II. Obecný právní rámec

Energetický zákon a související předpisy

- [70] Přestupku ve smyslu ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona se držitel licence dopustí tím, že nesplní některou z povinností podle ust. § 11 odst. 1 až 4 energetického zákona.
- [71] Podle ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona je držitel licence povinen vyúčtovávat dodávku elektřiny, plynu, tepelné energie a související službu v elektroenergetice a související službu v plynárenství.
- [72] Ust. § 98a odst. 2 písm. j) energetického zákona obsahuje zmocňovací ustanovení, na základě kterého ERÚ stanoví vyhláškou rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb v elektroenergetice a souvisejících služeb v plynárenství.
- [73] Podle ust. § 2 písm. a) vyhlášky č. 70/2016 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, ve znění účinném do 31. prosince 2021 (dále jen „vyhláška o vyúčtování“), se vyúčtováním rozumí vyhodnocení uskutečněných plateb za poskytnuté plnění a celkové výše platby za poskytnuté plnění, na základě kterého se provádí vyrovnání přeplatku nebo nedoplatku.
- [74] Podle ust. § 15 odst. 1 vyhlášky o vyúčtování je délka zúčtovacího období zpravidla 12 kalendářních měsíců po sobě následujících, pokud se smluvní strany nedohodnou na kratší délce zúčtovacího období.

- [75] Přestupku ve smyslu ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona se držitel licence na obchod s plynem dopustí tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 61 odst. 2 téhož zákona.
- [76] Podle ust. § 61 odst. 2 písm. h) energetického zákona je obchodník s plynem povinen dodržovat stanovenou kvalitu dodávek a služeb, vykazovat ERÚ úroveň kvality dodávek a služeb a zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup.
- [77] Požadovanou kvalitu dodávek a služeb souvisejících s regulovanými činnostmi v plynárenství, včetně výše náhrad za její nedodržení, postupy a lhůty pro uplatnění nároku na náhrady, a postupy pro vykazování dodržování kvality dodávek a služeb stanoví vyhláška o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb.
- [78] Podle ust. § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb je standardem lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu zaslání písemného vyřízení reklamace zákazníka na vyúčtování dodávky plynu nebo na nevrácení zaplacených přeplatků, a to do 15 kalendářních dnů ode dne doručení reklamace.

Zákon o ochraně spotřebitele

- [79] Přestupku ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [80] Podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobila podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejím působením vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.
- [81] Podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [82] Z výkladu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že trestat lze pouze podnikatele, který se dopustil jednání (tj. užití nekalé obchodní praktiky), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. podnikatele, který přímo při své činnosti nekalou obchodní praktiku užije a který svým postavením vůči spotřebiteli spadá do zákonem vymezeného taxativního výčtu (tj. výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel).
- [83] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
- [84] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se spotřebitelem rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
- [85] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38 (oba rozsudky se týkaly posouzení agresivní obchodní praktiky), musí vnitrostátní orgán při zjišťování, zda je obchodní praktika zakázaná dle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“), postupovat následujícím způsobem. Nejprve je nutno vyhodnotit, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, přičemž pro uvedené posouzení není nutné zohlednit otázku, zda předmětná praktika může narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Pokud vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že dotčené jednání nespĺňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, tak posuzuje, zda je obchodní praktika zakázaná

podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o agresivní obchodní praktiku. Teprve poté, co vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že se nejedná o agresivní praktiku, může posuzovat, zda předmětná obchodní praktika naplňuje znaky nekalé obchodní praktiky podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.

- [86] Závěry výše uvedené judikatury lze tedy obecně shrnout tak, že při určení, zda obchodní praktika představuje nekalou obchodní praktiku, je nejprve nutno stanovit, zda dotčená obchodní praktika naplňuje znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele, resp. v příloze I směrnice o nekalých obchodních praktikách (v tzv. „černé listině“). Pokud je taková praktika v příloze nalezena, není třeba ověřovat, zda jsou splněny obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud posuzované jednání v tzv. černé listině obsaženo není, přistupuje se ke zkoumání, zda jsou naplněny podmínky tzv. malých generálních klauzulí (neboli tzv. „šedé listiny“), tj. obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud se nejedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přistoupí se k vyhodnocení otázky, zda daná obchodní praktika naplňuje pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik dle ust. § 4 zákona o ochraně spotřebitele či dle článku 5 odst. 2 směrnice o nekalých obchodních praktikách.

IV. III. Právní posouzení skutků

IV. III. I. Vyúčtování dodávek – výrok I.

- [87] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení je právnickou osobou a držitelem licence na obchod s elektřinou a licence na obchod plynem.
- [88] Energetický zákon ani vyhláška o vyúčtování přímo nestanoví lhůty pro vystavení dokladu (vyúčtování), když pouze stanovují povinnost dodávku vyúčtovat zpravidla za období 12 kalendářních měsíců. Správní orgán má však za to, že povinnost vyúčtovat dodávku elektřiny, plynu, tepelné energie a související službu v elektroenergetice a související službu v plynárenství je nutno chápat komplexně, tj. nejen v povinnosti vystavit samotné vyúčtování, ale rovněž dotčené vyúčtování vystavit stanovenou formou a v určené lhůtě. *Vyúčtovávat znamená účetně vyřídít, zúčtovat za určitý časový úsek, a to stanovenou formou a v určených lhůtách* (srov. komentář k § 11 odst. 1 ZDVIHAL, Zdeněk. *Energetický zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-769-9).
- [89] Z ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona vyplývá povinnost držitele licence dodávku elektřiny a plynu „vyúčtovávat“, tedy určitá opakovaná činnost. Délka zúčtovacího období je podle vyhlášky o vyúčtování zpravidla 12 kalendářních měsíců, pokud se smluvní strany nedohodnou na kratší délce zúčtovacího období. Z toho plyne, že se zároveň nepředpokládá, že by délka zúčtovacího období mohla být delší.
- [90] Ze VOP účastníka řízení plyne, že účastník řízení v podstatě přebral znění vyhlášky o vyúčtování, neboť v článku VII. „CENOVÉ A PLATEBNÍ PODMÍNKY“ uvádí, že: *„Dodavatel pravidelně provádí vyhodnocení dodávky komodity a její vyúčtování po uplynutí fakturačního období. Délka fakturačního období činí zpravidla 12 měsíců, tj. doba mezi pravidelnými odečty.“*
- [91] Z uvedeného je tedy nutno dovodit, že přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona se dopustí obchodník, který dodávku nevyúčtuje vůbec, resp. pokud vyúčtování provede více než rok po zpřístupnění údajů v systému operátora trhu. V takovém případě je totiž zřejmé, že obchodník měl veškeré podklady pro to, aby vyúčtování provedl a doklad vystavil, přičemž v prodlení byl minimálně další roční zúčtovací období, tj. vyúčtování jednoho zúčtovacího období neprovedl ani po skončení následujícího zúčtovacího období.

[92] S touto problematikou dále souvisí otázka údajů, které jsou podkladem pro vyúčtování ze strany obchodníka. Podle ust. § 41 odst. 2 vyhlášky č. 408/2015 Sb., o pravidlech trhu s elektřinou, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o pravidlech trhu s elektřinou“), provozovatel distribuční soustavy zasílá prostřednictvím operátora trhu do 10 pracovních dnů po provedení odečtu spotřeby elektřiny v odběrných místech zákazníků s měřením typu C registrovaným účastníkům trhu s elektřinou za jejich zákazníky údaje potřebné k vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb. Obdobně je tomu i v oblasti plynárenství.

[93] Správní orgán k právnímu hodnocení řádného nevyúčtování dodávky elektřiny/plynu uvádí, že pokud připadnul konec lhůty, do kdy měl účastník řízení od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu vyúčtování nejpozději vystavit, na sobotu, neděli nebo svátek, tak posledním dnem lhůty je nejbližší příští pracovní den.

Odběrné místo EAN [REDACTED] – [REDACTED]

[94] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že údaje z měření spotřeby elektřiny za období od 11. října 2017 do 31. prosince 2017 potřebné k vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 10. ledna 2018. Účastník řízení vyúčtování za dodávku elektřiny za dotčené období nevystavil vůbec, ač měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **10. ledna 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku elektřiny v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 11. ledna 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EAN [REDACTED] – *zákazník* [REDACTED]

[95] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 12. dubna 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny, kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 34 113 Kč, se splatností dne 26. dubna 2019 za období od 1. prosince 2017 do 14. června 2018. Údaje z měření spotřeby elektřiny za období od 15. července 2017 do 31. prosince 2017 potřebné k vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 11. ledna 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (12. dubna 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (11. ledna 2019) činí 91 dnů. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákazníka [REDACTED] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku elektřiny až dne 12. dubna 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **11. ledna 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku elektřiny v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 12. ledna 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EAN [REDACTED] – *zákazník* [REDACTED]

[96] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 14. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny, kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 1 057 Kč, se splatností dne 28. července 2019 za období od 1. května 2018 do 4. června 2019. Údaje z měření spotřeby elektřiny za období od 1. května 2018 do 28. května 2018 potřebné k vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 29. května 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (14. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (29. května 2019) činí 16 dnů. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákazníka [REDACTED] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku elektřiny až dne 14. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **29. května 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku elektřiny v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 30. května 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EIC [redacted] – *zákaznice* [redacted]

- [97] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 17. června 2019 vystavil účastník řízení zákaznici fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 5 398 Kč, se splatností dne 1. července 2019 za období od 1. ledna 2018 do 3. června 2019. Údaje z měření spotřeby plynu za období od 1. ledna 2018 do 2. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 6. června 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (17. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (6. června 2019) činí 11 dnů. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákaznice [redacted] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku plynu až dne 17. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **6. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku plynu v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 7. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EIC [redacted] – *zákazník* [redacted]

- [98] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 13. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 6 015 Kč, se splatností dne 27. června 2019 za období od 31. července 2017 do 7. června 2019. Údaje z měření spotřeby plynu za období od 31. července 2017 do 4. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 6. června 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (13. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (6. června 2019) činí 7 dnů. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákazníka [redacted] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku plynu až dne 13. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **6. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku plynu v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 7. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EAN [redacted] – *zákazník* [redacted]

- [99] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 14. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny, kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 9 733 Kč, se splatností dne 28. června za období od 30. června 2017 do 10. června 2019. Údaje z měření spotřeby elektřiny za období od 1. července 2017 do 6. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 8. června 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (14. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (10. června 2019) činí 4 dny. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákazníka [redacted] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku elektřiny až dne 14. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **10. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku elektřiny v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 11. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EIC [redacted] – *zákazník* [redacted]

- [100] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 17. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou byl vyfakturován nedoplatek ve výši 6 302 Kč, se splatností dne 1. července 2019 za období od 8. listopadu 2017 do 5. června 2019. Údaje z měření spotřeby plynu za období od 8. listopadu 2017 do 5. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 9. června

2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (17. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (10. června 2019) činí 7 dnů. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákazníka [REDAKCE] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku plynu až dne 17. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **10. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku plynu v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 11. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EIC [REDAKCE] – zákaznice [REDAKCE]

- [101] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 13. června 2019 vystavil účastník řízení zákaznici fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 6 474 Kč, se splatností dne 27. června 2019 za období od 13. dubna 2018 do 4. června 2019. Údaje z měření spotřeby plynu za období od 13. dubna 2018 do 5. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 9. června 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (13. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (10. června 2019) činí 3 dny. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákaznice [REDAKCE] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku plynu až dne 13. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **10. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku plynu v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 11. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EIC [REDAKCE] – zákazník [REDAKCE]

- [102] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 4. července 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou byl vyfakturován nedoplatek ve výši 11 198 Kč, se splatností dne 18. července 2019 za období od 15. června 2017 do 11. června 2019. Údaje z měření spotřeby plynu za období od 15. června 2017 do 6. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 9. června 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (4. července 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (10. června 2019) činí 24 dnů. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákazníka [REDAKCE] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku plynu až dne 4. července 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **10. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku plynu v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 11. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EAN [REDAKCE] – zákazník [REDAKCE]

- [103] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 14. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny, kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 7 100 Kč, se splatností dne 28. června 2019 za období od 1. prosince 2017 do 6. června 2019. Údaje z měření spotřeby elektřiny za období od 1. prosince 2017 do 7. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 11. června 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (14. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (11. června 2019) činí 3 dny. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákazníka [REDAKCE] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku elektřiny až dne 14. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **11. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku elektřiny v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f)

energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 12. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EIC [REDAKCE] – *zákazník* [REDAKCE]

- [104] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 18. června 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 26 393 Kč, se splatností dne 2. července 2019 za období od 12. června 2017 do 10. června 2019. Údaje z měření spotřeby plynu za období od 12. června 2017 do 8. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 11. června 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (18. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (11. června 2019) činí 7 dnů. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákazníka [REDAKCE] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku plynu až dne 18. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **11. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku plynu v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 12. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

Odběrné místo EIC [REDAKCE] – *zákaznice* [REDAKCE]

- [105] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že dne 19. června 2019 vystavil účastník řízení zákaznici fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou byl vyfakturován nedoplatek ve výši 4 472 Kč, se splatností dne 3. července 2019 za období od 5. srpna 2017 do 5. června 2019. Údaje z měření spotřeby plynu za období od 5. srpna 2017 do 13. června 2018 potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 16. června 2018. Rozdíl mezi skutečným datem vystavení dokladu účastníkem řízení (19. června 2019) a posledním dnem roční (365denní) lhůty pro vystavení dokladu (17. června 2019) činí 2 dny. Z uvedeného tedy plyne, že v případě zákaznice [REDAKCE] účastník řízení vystavil vyúčtování za dodávku plynu až dne 19. června 2019, ačkoliv měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **17. června 2019** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku plynu v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona. V daném případě došlo ke spáchání přestupku dne 18. června 2019 (tj. den následující po dni, kdy měl účastník řízení vyúčtování nejpozději vystavit).

IV. III. II. Nedodržení stanovené kvality dodávek a služeb – výrok II.

- [106] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení je držitelem licence na obchod s plynem, tudíž se na něj vztahují povinnosti stanovené v ust. § 61 odst. 2 energetického zákona.
- [107] Ve správním řízení bylo zjištěno, že dne 31. října 2021 vystavil účastník řízení zákazníkovi [REDAKCE] (dále jen v této části „zákazník“) fakturu za sdružené služby dodávky plynu, konečná fakturace daňový doklad č. [REDAKCE], kterou byl vyfakturován přeplatek ve výši 11 859 Kč, se splatností dne 14. listopadu 2021 za období od 13. března 2021 do 2. října 2021.
- [108] Předmětné vyúčtování dodávky plynu zákazník u účastníka řízení reklamoval prostřednictvím datové zprávy ze dne 19. ledna 2022, kdy důvodem reklamace bylo nevrácení přeplatku. Reklamace vyúčtování byla účastníku řízení doručena dne 19. ledna 2022.
- [109] Rozhodným dnem pro začátek běhu lhůty podle ust. § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb je den 19. ledna 2022 (den přijetí reklamace zákazníka účastníkem řízení). Podle ust. § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb lhůta pro vyřízení reklamace účastníkem řízení uplynula dne 3. února 2022.

- [110] Dne 22. února 2022 zaslal účastník řízení na bankovní účet zákazníka přeplatek z výše uvedeného vyúčtování, který zákazník obdržel dne 23. února 2022. Vracení přeplatku lze považovat za písemné vyřízení reklamace, jelikož přeplatek z vyúčtování byl zjevně vrácen ve vazbě na uplatněnou reklamaci.
- [111] Účastník řízení vyřídil reklamaci zákazníka až dne 22. února 2022, ačkoli měl povinnost ji vyříditi nejpozději dne 3. února 2022. Ze strany účastníka řízení tak v souvislosti s řešením podané reklamace na nevrácení přeplatku z vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (daňový doklad č. ██████████) nebyl dodržen standard lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu stanovený ust. § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb.
- [112] Na základě výše uvedeného má správní orgán za prokázané, že účastník řízení nedodržel standard lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu (daňový doklad č. ██████████) podle ust. § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb, tj. porušil povinnost danou mu ust. § 61 odst. 2 písm. h) energetického zákona, neboť nedodržel stanovenou kvalitu dodávek a služeb. Tímto jednáním se účastník řízení dopustil přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona.

IV. III. III. Nekalá obchodní praktika – výrok III.

- [113] Správní orgán v rámci správního řízení zjistil a prokázal, že účastník řízení je právnickou osobou a držitelem licence na obchod s plynem, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) spočívá v prodeji plynu, resp. v poskytování sdružených služeb dodávky plynu, kdy subjekt nejen že dodává zákazníkovi plyn, ale také mu zajišťuje na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu plynu a související služby. Z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení vůči zákaznici ██████████ vystupoval jako prodávající ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.
- [114] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že zákaznice je nepodnikající fyzická osoba, která nejednala v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Správní orgán tak usuzuje ze skutečnosti, že v dodatku ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu není u zákaznice uvedeno IČO, ale její datum narození. Zákaznice tak naplňuje definici spotřebitele podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [115] V rámci správního řízení bylo dále zjištěno, že dne 31. srpna 2021 zaslal účastník řízení spotřebitelce ██████████ (dále jen „spotřebitelka“) prostřednictvím dopisu informaci, že s účinností od 3. října 2021 mění pro její odběrné místo plynu její stávající energetický produkt na produkt ██████████ (cena zemního plynu bude činit 1 299 Kč/MWh bez DPH).
- [116] Správní orgán dále posuzoval, jakým způsobem měla spotřebitelka sjednání vyšší ceny za sdružené služby dodávky plynu, kdy dospěl k závěru, že se jedná o smluvní závazek s pevně stanovenou cenou po určité časové období.
- [117] Správní orgán vycházel z ujednání dodatku uzavřeného mezi spotřebitelkou a účastníkem řízení, z něhož zcela zřejmě vyplývá, že cena za odebraný plyn byla stanovena na základě smluvené produktové řady, tj. individuálně a určitě (680 Kč/MWh) s jasně stanovenou dobou trvání smluvního závazku (od 1. srpna 2020 do 1. srpna 2023). Správní orgán má za to, že z takto uzavřeného dodatku průměrný spotřebitel (zákazník) dokáže odvodit, že pevně stanovené době odpovídá pevně stanovená cena.
- [118] Účastník řízení i přes to, že uvedená spotřebitelka měla za dodávku plynu sjednání pevnou cenu, zaslal spotřebitelce informaci, týkající se změny produktové řady, tj. zvýšení ceny za dodávku plynu, a to s účinností od 3. října 2021.
- [119] Článek X. „CENOVÉ A PLATEBNÍ PODMÍNKY“ VOP zakotvuje oprávnění účastníka řízení zvýšit cenu a/nebo změnit jiné smluvní podmínky, a to oznámením zákazníkovi a v případě,

že zákazník se zvýšením ceny nesouhlasí má právo písemně od smlouvy odstoupit. Konkrétní postup a podmínky, za kterých by mohl účastník řízení jednostranně změnit produkt a cenu tyto VOP neupravují.

- [120] Správní orgán poukazuje na ust. § 1813 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), jež obsahuje generální klauzuli, která obecně vymezuje nepřiměřená ujednání v neprospěch spotřebitele a zakazuje tak „*ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem.*“. Uvedené ust. občanského zákoníku vztahuje nerovnováhu práv nebo povinností smluvních stran na požadavek přiměřenosti, který je nutné zkoumat vždy s ohledem na všechny okolnosti případu.
- [121] Z judikatury Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že pokud prodávající zboží nebo poskytovatel služby v klauzuli uvedené v obecných podmínkách spotřebitelských smluv stanoví jednostrannou změnu nákladů souvisejících se službou, která má být poskytnuta, aniž výslovně popíše způsob změny ceny nebo ve smlouvě upřesní pádné důvody této změny, lze takové ujednání posoudit jako nepřiměřené [rozsudek ESD ve věci C 472/10 ze dne 26. dubna 2012 (Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság vs. Invitel Távközlési Zrt.)]. Při posouzení nepřiměřenosti smluvních ujednání je třeba vzít v úvahu zejména povahu zboží a služeb, okolnosti uzavírání smlouvy, jakož i další ujednání posuzované smlouvy nebo jiné smlouvy, ze kterých předmětná smlouva vychází. Posouzení nepřiměřenosti smluvních ujednání nelze činit izolovaně, nýbrž je nutné nepřiměřenost takového ujednání zkoumat právě ve spojitosti s dalšími ujednáními smluvních stran [rozsudek ESD ve věci C 472/11 ze dne 21. února 2013 (Banif Plus Bank Zrt. vs. Csabovi Csipaiovi, Viktorii Csipai)].
- [122] Správní orgán má za to, že ujednání v článku X. VOP, konkrétně, že účastník řízení je oprávněn stanovit oznámením zvýšení ceny a/nebo změny jiných smluvních podmínek, je ve vztahu ke sjednané ceně ujednáním nepřiměřeným, jelikož zakotvuje nepřiměřenou smluvní podmínku, která způsobuje významnou nerovnováhu práv a povinností v neprospěch spotřebitele. Správní orgán považuje smluvní podmínku za nepřiměřenou, neboť má za to, že takto ujednané oprávnění účastníka řízení není blíže specifikováno, jelikož účastník řízení výslovně nepopsal způsob změny ceny ani neupřesnil pádné důvody změny sjednané ceny, čímž vystavil spotřebitelku tomu, že z takto formulovaného ujednání nemá možnost zjistit v jakém případě může ke zvýšení ceny dojít.
- [123] Správní orgán dále považuje za důležité zmínit i ust. § 1753 občanského zákoníku, které obsahuje zákaz překvapivých ujednání v obchodních podmínkách. Správní orgán má za to, že ujednání opravňující účastníka řízení jednostranně změnit pevně stanovenou cenu na určité časově omezené období, je zcela zjevně ujednáním pro spotřebitelku překvapivým, když tato se spoléhala na skutečnost, že smluvní závazek s pevně stanovenou cenou na dobu určitou bude po tuto dobu v nezměněné podobě trvat.
- [124] V souvislosti s uzavřeným smluvním závazkem s garantovanou pevnou cenou správní orgán odkazuje na článek I. VOP, který zakotvuje, že ust. ve smlouvě mají přednost před ust. VOP, jsou-li tyto v rozporu. Účastník řízení uzavřel se spotřebitelkou dodatek ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu, v rámci kterého byla sjednána individuálně určitá – pevná cena za dodávku dané komodity na určité období, tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení nebyl oprávněn změnit ujednanou cenu za dodávku dané komodity, jelikož sjednané ujednání v dodatku má přednost před ujednáními VOP.
- [125] Správní orgán podle závěrů rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, a ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38, přistoupil ke zjišťování, zda je popsána obchodní praktika účastníka řízení zakázaná podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice o nekalých obchodních praktikách. Nejprve vyhodnocoval, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele.

- [126] Správní orgán po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele dospěl k závěru, že posuzovaná obchodní praktika nesplňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, a proto přistoupil k posuzování, zda je obchodní praktika zakázána podle ust. § 5, ust. § 5a nebo ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přičemž i v tomto případě dospěl k závěru, že se o takové obchodní praktiky nejedná, což odůvodňuje následovně.
- [127] Obchodní praktika podle ust. § 5 zákona o ochraně spotřebitele je považována za klamavou, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil. Za klamavou se považuje také obchodní praktika obsahující pravdivou informaci, jestliže vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil, pokud jakýmkoli způsobem uvádí nebo je schopna uvést spotřebitele v omyl, kdy je v zákoně přímo stanoveno, čeho se takový omyl musí týkat. Klamavého opomenutí se může prodávající vůči spotřebiteli dopustit, pokud opomene uvést podstatné informace, které spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, což způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil, nebo pokud prodávající podstatné informace zatají nebo poskytne nejasným, nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
- [128] Co se týká posouzení, zda projednávaná obchodní praktika nenesou znaky klamavého konání nebo klamavého opomenutí, správní orgán uvádí, že projednávaná obchodní praktika nenaplní kritéria klamavého konání, jelikož oznámení o změně dodávek plynu za podmínek produktové řady [REDACTED] (tj. za vyšší cenu), které účastník řízení spotřebitelce zaslal, neobsahovalo věcně nesprávnou informaci. Účastník řízení v předmětném oznámení mj. shrnuje vývoj trhu s energiemi a následně konstatuje změnu produktové řady. Správní orgán má dále za to, že oznámení o změně produktu ani neuvádí spotřebitelku v omyl ohledně ceny, jelikož nedílnou součástí oznámení byl i ceník platný od 1. září 2021, ze kterého vyplývá, že cena za odebraný zemní plyn pro všechna pásma roční spotřeby činí 1 299 Kč/MWh bez DPH, tudíž daná spotřebitelka byla srozuměna s tím, že nový produkt bude pro ni nevýhodnější než původně sjednaný závazek.
- [129] V daném případě se nejedná ani o klamavé opomenutí, neboť nekalost oznámení o zvýšení ceny nespočívá v tom, že by účastník řízení podstatné informace, které průměrný spotřebitel potřebuje vědět, aby mohl učinit informované ekonomické rozhodnutí, opomenul uvést, zatajil nebo je poskytl nejasným, nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem. Obsah oznámení je sám o sobě srozumitelný, a i průměrný spotřebitel z obsahu tohoto oznámení je schopen porozumět tomu, co se s cenou dané komodity stane.
- [130] Správní orgán rovněž posuzoval, zda uvedená obchodní praktika nenaplní skutkovou podstatu agresivní obchodní praktiky podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Obchodní praktika podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele je agresivní a nekalá je-li činěna na základě použití obtěžování, donucování včetně použití fyzické síly či nepatřičného ovlivňování, což výrazně zhorší nebo může zhoršit svobodu volby nebo chování průměrného spotřebitele ve vztahu k výrobku nebo službě, a to celé způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil. V daném případě se o agresivní obchodní praktiku nejedná, jelikož posuzovaná praktika nenaplní znaky jednání uvedeného v ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele.
- [131] Správní orgán proto přistoupil k posouzení, zda popsaná obchodní praktika naplní pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
- [132] Podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejím působením vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.

- [133] Aby byla obchodní praktika nekalá ve smyslu ust. § 4 zákona o ochraně spotřebitele, musí dojít k jednání podnikatele vůči spotřebiteli, přičemž se dle výkladu Soudního dvora Evropské unie při posouzení spotřebitele používá kritérium průměrného spotřebitele. Průměrným spotřebitelem dle ust. bodu 18 a 19 směrnice o nekalých obchodních praktikách je spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory. Tuto definici vymezil Soudní dvůr Evropské unie a jedná se o tzv. normativní model průměrného spotřebitele.
- [134] V první řadě je nutno uvést, že nastavení hlediska průměrného spotřebitele a jeho posouzení v daném případě je otázkou prioritně právní, nikoliv skutkovou, což ostatně plyne i z ust. bodu 18 směrnice o nekalých obchodních praktikách, kde je stanoveno, že pojem průměrného spotřebitele není statistický a že pro stanovení typické reakce průměrného spotřebitele v daném případě budou muset vnitrostátní soudy a orgány vycházet z vlastního úsudku, s přihlédnutím k judikatuře Soudního dvora Evropské unie.
- [135] Průměrný spotřebitel představuje abstraktní model nejvhodnějšího zástupce množiny nehomogenních prvků, kdy je třeba sledovat, zda může být určitým jednáním oklamán. V jednotlivém případě hrají důležitou roli konkrétní sledované vlastnosti skupiny spotřebitelů, jež jsou přenášeny na průměrného spotřebitele. Důležitou roli hrají vlastnosti relevantní skupiny spotřebitelů. Prvotně je tedy třeba vymezit relevantní skupinu spotřebitelů, kdy kritériem pro její určení bude zejména nabízený nebo poskytovaný produkt nebo služba (v daném případě sdružené služby dodávky plynu). Při modelování průměrného spotřebitele relevantní skupiny je nezbytné zohlednit jednotlivé vlastnosti spotřebitelů a v přiměřené míře je do daného modelu promítnout. Průměrný spotřebitel je tedy ideální model, myšlenkový produkt, jemuž ve skutečnosti nemusí odpovídat žádný jedinec ze sledované skupiny.
- [136] Vnímání průměrného spotřebitele v judikatuře Soudního dvora Evropské unie je uvedeno výše (viz tzv. normativní model průměrného spotřebitele), kdy se jedná o spotřebitele, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory [viz například rozsudek ESD ve věci C 210/96 ze dne 16. července 1998 (Gut Springenheide GmbH a Rudolf Tusky vs. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung), dle kterého je průměrný spotřebitel vykreslen jako přiměřeně dobře informovaný, opatrný a obezřetný, či rozsudek ESD ve věci C 358/01 ze dne 6. listopadu 2003 (Komise vs. Španělsko), dle kterého je průměrný spotřebitel v dostatečné míře informovaný, ale také opatrný a schopný řadu informací si opatřit a zpracovat sám].
- [137] Podle judikatury českých soudů (viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2007, sp. zn. 32 Odo 229/2006) je průměrným spotřebitelem spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory (jak je vykládáno Evropským soudním dvorem). Také bylo judikováno, viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. října 2008, sp. zn. 32 Cdo 4661/2007, že míra pozornosti průměrného spotřebitele má být posuzována přísněji než dříve (již nepostačuje pouze povrchní či zběžná pozornost, ale „rozumná míra pozornosti a opatrnosti“ - viz ust. bodu 18 směrnice o nekalých obchodních praktikách). Na druhou stranu je podle názoru správního orgánu nutné vzít s ohledem na současný vývoj trhu s energiemi v potaz skutečnost, že spotřebitelé jsou aktuálně ale i již v posuzovaném období (období, kdy došlo k vytykánému jednání účastníka řízení) informováni o nejisté situaci na trhu s energiemi a o zvyšování cen energií prakticky denně, což může vést spotřebitele k pocitu nejistoty ohledně dodávek energií a naopak tedy míru jeho pozornosti a opatrnosti narušovat nepřehledným množstvím mnohdy těžko vyhodnotitelných informací.
- [138] V daném případě je nutné tedy posoudit hledisko průměrného spotřebitele zejména s ohledem na výše uvedené judikované závěry soudů. Stupeň pozornosti průměrně informovaného a rozumného spotřebitele by se měl odvíjet od důležitosti nabízeného produktu či služby. Energie (v tomto případě plyn) a jejich kontinuální dodávka jsou pro spotřebitele zcela jistě důležité, neboť se jedná o produkt každodenní spotřeby a také potřeby, a proto by měl být spotřebitel v dané oblasti informovaný a v rozumné míře také pozorný a opatrný.

- [139] Lze obecně shrnout, že průměrný spotřebitel je v daném případě spotřebitel, který plyn (resp. sdružené služby dodávky plynu) využívá ke svým každodenním potřebám, a z toho důvodu je pro něj důležitá kontinuální dodávka této komodity. Ač je trh s energiemi pro běžného spotřebitele (tedy i pro průměrného spotřebitele) komplikovaný a nepřehledný, orientuje se v něm alespoň na základní úrovni, a to i díky médiím, jimiž je upozorňován na nekalé obchodní praktiky některých obchodníků s plynem.
- [140] Správní orgán má za to, že ujednání v dodatku popsaná výše, ze kterých je dovozena pevně stanovená cena chápe tzv. průměrný spotřebitel jako záruku neměnnosti ceny. Tím pádem tzv. průměrný spotřebitel nemůže ujednání tvrdící opak (tedy ujednání zakládající možnost jednostranné změny ceny) rozumně očekávat, nadto pokud je změna odvozována z nepřiměřených ustanovení VOP.
- [141] Správní orgán má dále za to, že uvedené jednání účastníka řízení, tj. oznámení o zvýšení pevně stanovené ceny, je rovněž v rozporu s požadavky odborné péče, kdy touto se podle ust. § 2 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně spotřebitele rozumí úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti. Uzavře-li účastník řízení s odběratelem v postavení spotřebitele dodatek ke smlouvě, v rámci kterého se zaváže k určitému plnění, měl by dbát na to, aby také v souladu s dodatkem postupoval. V daném případě měl účastník řízení dodržet sjednanou garantovanou cenu za dodávku plynu, ke které se v dodatku zavázal.
- [142] Účastník řízení i přes to, že uzavřel se spotřebitelkou smluvní závazek, v rámci kterého byla sjednána pevně stanovená cena na určitou dobu, tak jí zaslal informaci o změně produktové řady, tj. že jí bude dodávat plyn za vyšší cenu. Správní orgán má za to, že takovéto jednání účastníka řízení neodpovídá poctivým obchodním praktikám v oblasti jeho činnosti. Nadto správní orgán uvádí, že pokud by smluvně ujednanou pevnou cenu dodavatelé energií mohli ze své vůle jednostranně měnit, pak by pevně sjednaná cena postrádala jakýkoliv smysl.
- [143] K samotné nekalosti obchodní praktiky postačí pouhá způsobilost podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, přičemž je již nerozhodné, zda bylo chování spotřebitele skutečně ovlivněno. Není tak důležitý výsledek, ale podstata samotné praktiky a její vliv na spotřebitele.
- [144] Účastník řízení v návaznosti na zvyšování cen energií oznámil spotřebitelce, že jí od 3. října 2021 bude dodávat plyn za podmínek produktové řady ██████████, tedy za vyšší cenu, a v případě, že na takovou změnu nepřistoupí má možnost využít svého práva na odstoupení od smlouvy uzavřené s účastníkem řízení. Jednalo se tedy o sdělení podstatných informací, které bylo způsobilé ovlivnit chování spotřebitelky ve vztahu k setrvání ve smluvním vztahu zajišťujícím dodávku energií a zároveň toto chování podstatně narušit, když spotřebitelka v okamžiku obdržení informace o změně ceny za dodávku plynu nemohla vědět, která z účastníkem řízení uvedených možností bude pro ni výhodná, tedy zda má přistoupit na změnu ceny, nebo má od smlouvy odstoupit a najít si nového dodavatele energií. Správní orgán má za to, že vytýkané jednání účastníka řízení bylo způsobilé ovlivnit chování spotřebitelky ve vztahu k dané službě a zároveň toto chování podstatně narušit, a to tak, že danou spotřebitelku vystavil zdánlivé volbě, zda bude odebírat plyn za vyšší cenu, nebo přistoupí k tomu, že smluvní závazek s účastníkem řízení ukončí.
- [145] Průměrný spotřebitel podle směrnice o nekalých obchodních podmínkách není každopádně někým, kdo potřebuje jen malou ochranu, jelikož je vždy schopen získat dostupné informace a jednat na základě těchto informací prozíravě. Průměrný spotřebitel, který se setkává se složitými nabídkami obzvláště v energetickém odvětví, není ve skutečnosti schopen vybrat nabídku, která bude pro něj nejlepší. V daném případě lze těžko dovozovat, že si daná spotřebitelka bude schopna sehnat potřebné informace v relativně krátké době, kterou od obdržení oznámení o změně podmínek smluvního vztahu měla.
- [146] Spotřebitelka, která pevně sjednanou cenu vnímala jako jistotu neměnné ceny na určitou dobu, tak ze dne na den byla vystavena určité nejistotě ohledně dodávky životně potřebné a důležité

komodity, a to ve smyslu toho, že pokud přistoupí k ukončení smluvního závazku bude muset za nejisté situace na energetickém trhu hledat nového dodavatele energií, čímž bude vystavena nejen zdoluhavému vyřizování přechodu k jinému dodavateli z důvodu nadměrného zájmu zákazníků o přechod k jiným dodavatelům, ale i nejistotě zda-li jí zvolený dodavatel převezme a za jakých podmínek jí bude danou komoditu dodávat. Správní orgán má za to, že pokud by spotřebitelka využila svého práva na odstoupení od smlouvy, bylo by to ve výsledku prospěšné jen pro účastníka řízení, který by se na úkor spotřebitelky neoprávněně zbavil povinnosti dodržet smluvně ujednaný závazek, který se pro něj stal po vzrůstu velkoobchodních cen nevýhodný. Nadto správní orgán uvádí, že ke změně produktu ze strany účastníka řízení nakonec nedošlo, jelikož účastník řízení spotřebitelce vystavil konečnou fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou vyúčtoval za období od 7. srpna 2021 do 19. listopadu 2021 původně sjednanou cenu za dodávku plynu ve výši 680 Kč/MWh, kdy k této skutečnosti bylo správním orgánem přihlédnuto při ukládání správního trestu.

- [147] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto prodávající užil vůči spotřebitelce nekalou obchodní praktiku ve smyslu ust. § 4 odst. 1 věty první zákona o ochraně spotřebitele, čímž porušil zákaz užití nekalých obchodních praktik stanovený ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupků

- [148] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu (přestupku). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská škodlivost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty (přestupky). Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky škodlivým. Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo. V této souvislosti se správní orgán zabýval také otázkou naplnění materiální stránky vytýkaných přestupků.

- [149] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.

IV. IV. I. Přestupky podle výroku I.

- [150] Správní orgán má na základě výše uvedeného k přestupkům ve výroku I. tohoto rozhodnutí za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka 12 přestupků podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) téhož zákona, když účastník řízení ve všech případech uvedených ve výroku I. tohoto rozhodnutí po zpřístupnění údajů v systému operátora trhu v rozporu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona nevyúčtoval řádně dodávku elektřiny či plynu. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedených přestupků.
- [151] K posouzení společenské škodlivosti správní orgán uvádí, že právo zákazníka na vyúčtování dodávky plynu či elektřiny, tedy seznámit se se skutečnou spotřebou a cenou dodávky lze považovat za jedno stěžejních práv zákazníka souvisejících s dodávkou dané komodity. Vyplývá to již ze samotného obsahu právního vztahu mezi dodavatelem a zákazníkem, kdy dodavatel zajišťuje zákazníkovi dodávku energií a zákazník je povinen za tuto dodávku uhradit dohodnutou cenu. Nelze tedy akceptovat situaci, kdy dodavatel přijímá od zákazníka zálohy na dodávanou komoditu, aniž by mu tuto dodávku řádně vyúčtoval poté, co mu byly v systému operátora trhu zpřístupněny údaje z měření spotřeby elektřiny či plynu.

- [152] V posuzovaných případech konkrétní společenská škodlivost spočívá ve skutečnosti, že zákazníci účastníka řízení neměli po nezanedbatelnou dobu po skončení zúčtovacího období možnost seznámit se se skutečnou cenou dodávky elektřiny či plynu a skutečnou spotřebou dotčených komodit, tudíž byli v nejistotě ohledně vyúčtování dodávky (případného nedoplatku či přeplatku), kdy nadto v 8 z 11 dotčených případů měly být zákazníkům na základě vystavených vyúčtování vráceny přeplatky. Ze strany účastníka řízení tak došlo po určitou dobu k zadržení finančních prostředků zákazníků mnohdy v nemalé výši (ve dvou případech dokonce 34 113 Kč a 26 393 Kč). V 1 případě (odběrné místo EAN [REDAKCE]) účastník řízení nevyúčtoval dodávku elektřiny vůbec, tento zákazník tedy ani neměl možnost seznámit se se skutečnou cenou dodávky elektřiny a byl v nejistotě ohledně výše případného nedoplatku či přeplatku za nevyúčtované období.
- [153] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení popsané ve výroku I. tohoto rozhodnutí dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka 12 přestupků podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona.
- [154] Správní orgán dále uvádí, že vyšší než nepatrnou společenskou škodlivost shledal i v případě vytýkaných přestupků, kdy byla roční lhůta k vystavení vyúčtování překročena jen o pár dnů, neboť je třeba i tyto skutky považovat za škodlivé, jelikož na explicitně nestanovenou roční lhůtu je třeba hledět jako na opravdu krajní termín, ke kterému by se obchodníci za běžných okolností neměli ani přibližovat. Požadavek na podstatně rychlejší seznámení zákazníků s vyúčtováním je ostatně od 1. ledna 2022 také zakotven v nové vyhlášce č. 207/2021 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, která stanoví lhůtu pro vyúčtování dodávek elektřiny a plynu v délce 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění (tj. nejčastěji odečtu).
- [155] Správní orgán pro úplnost dodává, že v rámci rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU ze dne 9. prosince 2021 byly skutky uvedené ve výroku II. uvedeného rozhodnutí kvalifikovány jako dílčí útoky pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona. Správní orgán však i s ohledem na rozhodnutí Rady ERÚ č. j. 06959-17/2021-ERU ze dne 22. listopadu 2021 dospěl k závěru, že v daném případě nejsou kumulativně naplněny všechny znaky pokračování v přestupku podle ust. § 7 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť nebyl prokázán jednotný záměr jednotlivými dílčími útoky naplňovat skutkovou podstatu téhož přestupku. V posuzovaném případě se jednalo pouze o 12 dílčích útoků, kdy z takto omezeného množství nelze vyvozovat, že se jedná o rozšířenou praxi účastníka řízení neprovádět vyúčtování dodávky elektřiny či plynu. Správní orgán v tomto směru uvádí, že došlo ke změně právní kvalifikace, o čemž byl účastník řízení přispisem ze dne 6. ledna 2023, č. j. 00388-2/2023-ERU vyrozuměn.
- [156] Správní orgán k rozdílnému počtu dílčích útoků uvedených v oznámení o zahájení správního řízení ze dne 23. srpna 2021, č. j. 06959-4/2021-ERU (36 dílčích útoků) a ve výroku II. rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU (12 dílčích útoků) uvádí, že účastník řízení v rámci správního řízení sp. zn. OSR-06959/2021-ERU doložil kopie vyúčtování (faktur), kterými ve 23 případech vyúčtoval dodávky plynu či elektřiny ve lhůtě kratší než 1 rok od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu, a dále kopii dobropisu, kterým zákazníci [REDAKCE] vyúčtoval bonus pro nového zákazníka. Účastník řízení tedy v daných případech (tj. 24 dílčích útoků) vystavil vyúčtování v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona, tudíž bylo v rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU rozhodováno o 12 dílčích útocích.

IV. IV. II. Přestupek podle výroku II.

- [157] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním uvedeným ve výroku II. tohoto rozhodnutí porušil svou povinnost dodržet standard lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu, tj. povinnost uvedenou v ust. § 61 odst. 2 písm. h) energetického zákona a tímto svým jednáním naplnil formální znaky přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) téhož zákona. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného přestupku.

- [158] Účastník řízení svým jednáním nedodržel lhůtu (15 kalendářních dnů ode dne doručení reklamace) k zaslání písemného vyřízení reklamace na nevrácení zaplaceného přeplatku, když reklamaci písemně vyřídil (resp. vrátil přeplatek na bankovní účet zákazníka) až dne 22. února 2022, ačkoli měl povinnost ji vyřídít nejpozději dne 3. února 2022 (tj. o 19 dní později). V jednání účastníka řízení je tedy možné shledat jistou společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v narušení veřejného zájmu na ochraně práv zákazníků (spotřebitelů), neboť kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků (spotřebitelů). Tímto jednáním došlo k narušení práv zákazníka na řádné a včasné poskytnutí informace ohledně jím uplatněné reklamace na nevrácení zaplaceného přeplatku.
- [159] Výše uvedené tedy poukazuje na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení dosahující takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona (společenská škodlivost jednání účastníka řízení je vyšší než nepatrná).

IV. IV. III. Přestupek podle výroku III.

- [160] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním uvedeným ve výroku III. tohoto rozhodnutí porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik a naplnil tak formální znaky přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [161] V daném případě konkrétní společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitelky, neboť účastník řízení i přes garantovanou pevnou cenu za dodávku plynu zaslal spotřebitelce informaci, že jí bude dodávat plyn za cenu skoro dvojnásobnou a v případě, že spotřebitelka s nově stanovenou cenou za danou komoditu nebude souhlasit, může od uzavřené smlouvy odstoupit, čímž by se účastník řízení z ujednaného smluvního závazku (tj. ponechání doby trvání a sjednané pevné ceny) zcela vyvázal. Účastník řízení tím, že se spotřebitelce pokusil zvýšit garantovanou cenu za dodávku plynu, by změnil postavení spotřebitelky, která nepředpokládala větší finanční zatížení v rámci platby za dodávku plynu, jelikož měla za to, že se jedná o pevně stanovenou cenu. Kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv spotřebitelů. Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.
- [162] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení vůči spotřebitelce dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. V. Odpovědnost za přestupky

- [163] Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za vytýkané přestupky nebo některý z nich neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení z vytýkaných přestupků.
- [164] Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané

energetickým zákonem či zákonem o ochraně spotřebitele a nepoškodil těmito zákony chráněné zájmy.

- [165] Správní orgán tak vzhledem k výše uvedenému nepochybně zjistil a prokázal, že se účastník řízení výše popsány skutky dopustil spáchání 12 přestupků podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. VI. Námitky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [166] Účastník řízení k nedodržení standardu lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu namítá, že přeplatek z vyúčtování byl řádně uhrazen dne 22. února 2022.
- [167] Správní orgán se s námitkou účastníka řízení neztotožňuje, neboť účastník řízení měl reklamaci zákazníka písemně vyřídit nejpozději dne 3. února 2022 (viz odůvodnění uvedené v odstavcích 106 až 112 tohoto rozhodnutí). Nadto správní orgán uvádí, že účastníkem řízení vystavená faktura, kterou byl vyúčtován přeplatek, měla splatnost dne 14. listopadu 2021, ale účastník řízení vrátil přeplatek až dne 22. února 2022, tj. za 100 dnů po splatnosti, což nelze považovat za řádné uhrazení přeplatku.
- [168] Účastník řízení k nekalé obchodní praktice uvedené ve výroku III. tohoto rozhodnutí namítá, že zákazníci vystavil fakturu, kterou byla vyúčtována původně sjednaná cena ve výši 680 Kč/MWh.
- [169] Správní orgán k námitce účastníka řízení uvádí, že nekalost jednání účastníka řízení spočívá v tom, že účastník řízení i přes pevně sjednanou cenu oznámil spotřebitelce, že jí bude dodávat plyn za vyšší cenu, a v případě, že na takovou změnu nepřistoupí má možnost využít svého práva na odstoupení od smlouvy uzavřené s účastníkem řízení. Správní orgán má za to, že cílem zaslání informace o změně ceny bylo přimět dotčenou spotřebitelku, aby vypověděla uzavřenou smlouvu nebo přistoupila na vyšší cenu, čímž by se účastník řízení zbavil svého závazku (dodávky plynu za pevnou cenu), který je pro něj nevýhodný. Užití nekalé obchodní praktiky vůči spotřebitelce na trhu s energiemi je závažným jednáním, které nelze považovat za žádoucí, jelikož zkracuje slabší smluvní stranu (spotřebitele) na jejích právech (jednání má nezanedbatelnou míru společenské škodlivosti). Ke skutečnosti, že účastník řízení vystavil zákaznici fakturu, kterou byla vyúčtována původně sjednaná cena, správní orgán přihlédl při ukládání výše správního trestu (odstavec 187).

V. Uložení správního trestu

- [170] Jednání, kterým se obviněný dopustil spáchání více přestupků, právní teorie označuje za jejich souběh, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více přestupků dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh nestejnorodý, kdy účastník řízení více skutky naplnil různé skutkové podstaty přestupků.
- [171] Podle ust. § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.
- [172] S ohledem na rozhodnutí Rady ERÚ ze dne 22. listopadu 2022, č. j. 06959-17/2021-ERU, v rámci něhož Rada ERÚ rozhodla mj. o zrušení výroku III. o trestu, bude správní orgán při ukládání správního trestu přihlížet i k výroku I. [přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona] z prvostupňového rozhodnutí ze dne 9. prosince 2021, č. j. 06959-12/2021-ERU, který nabyl právní moci dne 28. prosince 2021.
- [173] Správní orgán proto přistoupil k vyhodnocení, který z vytýkaných přestupků je nejpřísněji trestný, příp. jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, který z vytýkaných přestupků je nejzávažnější.

- [174] Podle ust. § 91 odst. 14 písm. c) energetického zákona lze za přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona (výrok I. tohoto rozhodnutí) i ust. § 91 odst. 1 písm. l) téhož zákona (výrok I. rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU) uložit pokutu až do výše 15 000 000 Kč.
- [175] Podle ust. § 91 odst. 14 písm. b) energetického zákona lze za přestupek podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) téhož zákona uložit pokutu do 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období.
- [176] Podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele lze za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč.
- [177] Ve vztahu k posuzovaným přestupkům je tedy zřejmé, že nejpřísněji trestný je přestupek podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona.
- [178] V daném případě je nutno zohlednit, že ERÚ bylo ve vztahu k účastníkovi řízení v minulosti v rámci řízení o přestupku pravomocně rozhodnuto:
- rozhodnutím č. j. 02432-16/2020-ERU ze dne 19. listopadu 2020 (v části potvrzeným rozhodnutím o rozkladu ze dne 26. října 2021), které nabylo právní moci dne 3. listopadu 2021, jímž byla uložena úhrnná pokuta ve výši 400 000 Kč spolu s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání 17 dílčími skutky pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, 17 dílčími skutky pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, 2 dílčími skutky pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, 39 dílčími skutky pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, a 2 přestupků podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, a dále
 - rozhodnutím č. j. 03531-6/2022-ERU ze dne 2. května 2022 (potvrzeným rozhodnutím o rozkladu ze dne 10. ledna 2023, které nabylo právní moci dne 12. ledna 2023), jímž byla uložena pokuta ve výši 60 000 Kč spolu s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. e) energetického zákona.
- [179] Ve správním řízení bylo prokázáno, že účastník řízení spáchal projednávané přestupky v nyní posuzované věci ještě před tím, než byl pravomocně potrestán za jiná protiprávní jednání uvedená v pravomocném rozhodnutí č. j. 02432-16/2020-ERU a rozhodnutí č. j. 03531-6/2022-ERU. Z pohledu vedeného řízení měly být tyto předchozí přestupky projednány ve společném řízení podle ust. § 88 zákona o odpovědnosti za přestupky. V přestupkovém řízení není možno uložit trest souhrnný, proto je nezbytné v duchu absorpční zásady zohlednit tresty již dříve uložené. Úhrn pokut uložený sbíhajícími se rozhodnutími by se měl v zásadě rovnat výši pokuty, která by za tytéž skutky byla uložena, kdyby byly projednány společně.
- [180] Správní orgán tedy dále postupoval tak, že uvedená správní řízení (sp. zn. OSR-02432/2020-ERU a sp. zn. OSR-03531/2022-ERU) posuzoval ve spojení s vedeným řízením, jako by se jednalo o jedno společné řízení a opětovně posuzoval, který ze spáchaných přestupků byl nejpřísněji trestný, potažmo nejzávažnější. Správní orgán dospěl k závěru, že nejzávažnější z nejpřísněji trestných je přestupek podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, o němž bylo rozhodnuto v rámci výroku VI. rozhodnutí č. j. 02432-16/2020-ERU, který byl spáchán porušením ust. § 61 odst. 2 písm. p) energetického zákona nejvyšším počtem dílčích útoků (39). Správní orgán má za to, že se jedná o přestupek svou podstatou velmi závažný (ve vztahu k zájmu chráněnému zákonem), neboť účastník řízení zneužil svého postavení profesionála – obchodníka s energiemi v rámci procesu změny dodavatele energie v informačním systému operátora trhu, kdy za účelem rychlejší či snadnější změny dodavatele uvedl nepravdivé informace, že mezi ním a jednotlivými zákazníky byla uzavřena smlouva o dodávkách plynu v prostorách obvyklých k podnikání, přestože tato smlouva byla uzavřena mimo prostory obvyklé podnikání. Správní orgán uvádí, že uvádění nepravdivé informace o místě uzavření

smlouvy vykazuje vysokou škodlivost jednání s ohledem na možné zkrácení práv zákazníků ohledně možnosti od jednotlivých smluv odstoupit či je bez sankce vypovědět.

- [181] S ohledem na výše uvedené, kdy správní orgán vyhodnotil jako nejzávažnější přestupek podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona o němž bylo rozhodnuto v rámci rozhodnutí č. j. 02432-16/2020-ERU, se správní orgán při stanovení výše uložené pokuty při hodnocení polehčujících a přitěžujících okolností omezil pouze na skutečnost, že účastník řízení posuzovaný přestupek spáchal ve vícečinném souběhu s dalšími přestupky, mezi kterými jsou mj. i další přestupky podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. e) energetického zákona, přestupky podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, přestupky podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, a přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, což správní orgán hodnotí jako výrazně přitěžující okolnost, což odůvodňuje následovně.
- [182] Sbíhající se přestupky podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona (rozhodnutí č. j. 02432-16/2020-ERU), kterých se účastník řízení dopustil porušením ust. § 61 odst. 2 písm. p) téhož zákona tím, že při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele uvedl nepravdivé informace, považuje správní orgán, jak již uvedl v odstavci 180 tohoto rozhodnutí, za velmi závažný, neboť vykazování nepravdivých informací a ve svém důsledku obecně klamání zákazníků na trhu s energiemi je velmi závažné, neboť tento trh vykazuje značná specifika oproti trhům s jinými výrobky či službami.
- [183] Správní orgán k povaze a závažnosti sbíhajícího se přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona týkajícího se nedodržení standardu kvality dodávek v plynárenství (výrok II. tohoto rozhodnutí) konstatuje, že přestupek považuje za méně závažný a v porovnání s dalšími sbíhajícími se přestupky za marginální, neboť se jedná o pochybení relativně zanedbatelné z pohledu typové materiální stránky přestupku, u kterého je mnohem významnější náprava prostředky práva soukromého (prostřednictvím poskytování finančních náhrad za nedodržení standardu).
- [184] Oproti tomu přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona (výrok I. tohoto rozhodnutí) považuje správní orgán za velmi závažný, srovnatelný s porušením povinností obchodníků uvádět při změně dodavatele pravdivé informace. Právo zákazníka na vyúčtování dodávky (tj. seznámit se se skutečnou spotřebou a cenou dodávky) lze považovat za jedno ze stěžejních práv zákazníka souvisejících s dodávkou elektřiny/plynu. Nelze akceptovat situaci, kdy dodavatel inkasuje od zákazníka zálohy na dodávanou komoditu, aniž by mu tuto dodávku řádně vyúčtoval poté, co mu byly v systému operátora trhu zpřístupněny údaje z měření spotřeby elektřiny/plynu. Nadto ve většině z projednávaných případů byly zákazníkům vyúčtovány přeplatky, na jejichž vyplacení měli zákazníci bezpochyby právní nárok. Ze strany účastníka řízení však po určitou dobu došlo k zadržení těchto plateb, a to v celkové výši 96 283 Kč. I při současném započítání nevyúčtovaných nedoplatků (21 972 Kč), o které se účastník řízení sám po určitou dobu připravil, byly hospodářské výsledky účastníka řízení pozitivně zkresleny o 74 311 Kč. Účastník řízení dále v 1 případě zákazníkovi vyúčtování nevystavil vůbec a ten neměl tedy žádnou možnost seznámit se se skutečnou cenou dodávky. Lze tedy uzavřít, že všichni dotčení zákazníci účastníka řízení (i ti, kteří měli vůči účastníkovi řízení nějaké nedoplatky) byli po zanedbatelnou dobu v nejistotě ohledně vyúčtování dodávky. Takové jednání podle názoru správního orgánu zcela jistě poškozují zájem společnosti na řádném fungování trhu s energiemi.
- [185] V případě přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) téhož zákona (výrok I. rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU), kterého se účastník řízení dopustil tím, že nestanovil zálohové platby za dodávku plynu nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu v následujícím zúčtovacím období, má správní orgán za to, že se jedná o přestupek svou podstatou závažný, neboť požadování platby nepřiměřeně vysoké zálohy na dodávku plynu bez objektivního odůvodnitelného důvodu ze strany obchodníka s plynem a akceptovatelného ze strany zákazníka nelze považovat za žádoucí, jelikož to na straně účastníka řízení znamená přijetí finanční částky, se kterou pak po fakturační dobu může

nakládat/hospodařit, čímž dochází k poškození zájmů zákazníka přinejmenším tím, že zákazník s touto částkou nemůže disponovat.

- [186] Nezanedbatelnou závažnost v sobě nesou rovněž sbíhající se přestupky podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok III. tohoto rozhodnutí a výrok III. a IV. rozhodnutí č. j. 02432-16/2020-ERU). Správní orgán má za to, že byt' se jedná o přestupky mírněji trestné, tak jsou svou podstatou velmi závažné, neboť obecně přestupky v oblasti energetiky vůči spotřebitelům (resp. nekalé obchodní praktiky vůči zákazníkům na trhu s energiemi) jsou závažným jednáním s ohledem na velmi oslabené postavení spotřebitelů vůči dodavatelům.
- [187] Správní orgán při stanovení výše uložené pokuty přihlédl v případě přestupku uvedeného ve výroku III. tohoto rozhodnutí jako k okolnosti snižující závažnost přestupku k tomu, že ke změně produktu (tj. zvýšení ceny) v konečném důsledku nedošlo, jelikož účastník řízení spotřebitelce vystavil konečnou fakturu za sdružené služby dodávky plynu, kterou vyúčtoval původně sjednanou cenu za dodávku plynu ve výši 680 Kč/MWh.
- [188] Sbíhající se přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. e) energetického zákona (rozhodnutí č. j. 03531-6/2022-ERU), kterého se účastník řízení dopustil tím, že v rozporu s ust. § 15a odst. 1 energetického zákona, neposkytl ERÚ požadované podklady a informace, považuje správní orgán jako za relativně závažný, jelikož v daném případě byly požadovány podklady a informace s ohledem na aktuální situaci na velkoobchodních trzích s energiemi, a to zejména z důvodu odhadu možného rizika množství zákazníků, u nichž by v dohledné době mohlo dojít k požadavku na zahájení dodávky dodavateli poslední instance.
- [189] Jak již správní orgán uvedl, účastník řízení spáchal projednávané přestupky v nyní posuzované věci ještě před tím, než byl pravomocně potrestán za jiná protiprávní jednání – viz pravomocná rozhodnutí uvedená v odstavci 178, tudíž je nutné na danou situaci analogicky použít zásadu absorpce. Ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2009 – 62, z nichž vyplývá, že nevede-li správní orgán v rozporu s ust. § 57 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, společné řízení o více přestupcích téhož pachatele, není takový postup vadou řízení, je-li z odůvodnění následného rozhodnutí zřejmé, že ve věci byla aplikována zásada absorpční, zakotvená v ust. § 12 odst. 2 citovaného zákona pro ukládání trestu za souběh přestupků. Tento závěr lze pak použít i při trestání přestupků podle zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [190] Správní orgán dospěl s ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti k závěru, že za přiměřenou a v souladu se všemi zákonnými hledisky individualizovanou považuje úhrnnou pokutu ve výši 700 000 Kč. Zároveň je však třeba zohlednit, že v souladu se zásadou absorpce je nutno od této pokuty, která zohledňuje všechny relevantní spáchané přestupky (které jsou či měly být projednány ve společném řízení), odečíst částku pravomocných pokut (za ty přestupky, o nichž již rozhodnuto bylo, aniž by byly projednány ve společném řízení). Rozhodnutím č. j. 02432-16/2020-ERU byla uložena úhrnná pokuta ve výši 400 000 Kč a rozhodnutí č. j. 03531-6/2022-ERU pokuta ve výši 60 000 Kč. Od částky 700 000 Kč je tedy nutné odečíst již uhrazené pokuty v celkové výši 460 000 Kč. Účastníku řízení je tedy tímto rozhodnutím uložena pokuta ve výši 240 000 Kč.
- [191] Co se týče osoby pachatele přestupku vycházel správní orgán při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.
- [192] Správní orgán se tedy také zabýval otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů předložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které

si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

- [193] Účastník řízení správnímu orgánu žádné podklady týkající se jeho aktuálních majetkových poměrů nepředložil. Aktuální majetkové poměry účastníka řízení nelze získat ani z veřejného dostupného rejstříku, jelikož si účastník řízení neplní povinnost zveřejňovat ve veřejném rejstříku účetní závěrku. Ve Sbírce listin veřejného rejstříku vedeného ohledně účastníka řízení je zveřejněna poslední účetní závěrka za rok 2018, kdy z Výkazu zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2018 vyplývá, že účastník řízení dosáhl tržeb za prodej zboží ve výši 100 721 000 Kč a výsledku hospodaření za účetní období ve výši 1 869 000 Kč, přičemž čistý obrat za účetní období činil 102 997 000 Kč.
- [194] Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [195] Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.
- [196] Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení přitěžujících okolností, konkrétně, že se účastník řízení projednávaných přestupků dopustil v souběhu s dalšími přestupky, a majetkových poměrů účastníka řízení, a s ohledem na zásadu absorpce stanovil správní orgán účastníkovi řízení úhrnnou pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku IV. tohoto rozhodnutí. Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že uložená pokuta byla stanovena při samé spodní hranici zákonného rozpětí pokuty, nelze tedy uvažovat o její nepřiměřenosti.
- [197] Správní orgán má za to, že pokuta ve stanovené výši naplňuje jak funkci preventivní, tak funkci odstrašující, a současně není pro účastníka řízení i s ohledem na jeho majetkové poměry likvidační.
- [198] Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi ERÚ v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

- [199] V rámci tohoto rozhodnutí není ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán již povinnost uhradit náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč uložil ve výroku IV. rozhodnutí č. j. 06959-12/2021-ERU, který nabyl právní moci dne 28. prosince 2021.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

JUDr. Pavla Musálková, v. r.
oprávněná úřední osoba
Odbor sankčních řízení

Obdrží: Moravská plynárenská s.r.o., prostřednictvím